

Vájérá – Három angyal

Chájé Szará Hetiszakasz tartalma חיי שרה

Szakaszunk — Chájé Szará (1Mózes 23–25:18.) — Sára ösanyánk halálával kezdődik. Sára 127 éves korában hunyt el. Ábrahám, temetkezési helyet keresve, hosszas alkudozás után megveszi a Máchpéla barlangot a hettita törzsfőnöktől, és ott temeti el feleségét. Később odatemetik Ábrahámot is, majd Izsákot, Jákobot és feleségeiket. Ábrahám elküldi szolgáját szülőföldjére, Mezopotámiába, hogy a családjából feleséget hozzon fiának. A küldetés sikerrel jár, és Izsák feleségül veszi Rebekát, Betuél lányát.

Sára 127 éves korában meghal és Hebronban, a **Machpéla** barlangban temetik el, amelyet **Ábrahám 400 sékel** ezüstért vesz meg **Efrontól**, a hettitától. – **1Mózes 23.**

Ábrahám elküldi szolgáját, **Eliezert**, ajándékokkal megrakodva, **Charánba**, hogy az feleséget találjon a fia, **Izsák** számára. A falu kútjánál **Eliezer** jelet kér Istentől: amikor a hajadonok kijönnek a kúthoz, ő majd inni kér tőlük; az a lány, aki majd felajánlja, hogy a tevéit is megitatja, az lesz az, akit az **Örökkévaló Izsáknak** szánt. – **1Mózes 24:1–14.**

Rebeka, **Ábrahám unokaöccsének, Betuélnek** a lánya megjelenik a kútnál, és kiállja a „próbát”. **Eliezert** meghívják otthonukba, ahol az feleleveníti a nap történéseit. **Rebeka** visszatér **Eliezerrel Kánaán** országába, ahol összetalálkoznak a mezőn imádkozó **Izsákkal**. **Izsák** feleségül veszi **Rebekát**, megszereti őt,

és megvigasztalódik anyja halála után. – **1Mózes 24:15–67.**

Ábrahám új feleséget vesz magának, **Keturát (Hágárt)**, és újabb hat fiút nemz, de **Izsákot** nevezi meg egyedüli örökösének. **Ábrahám** 175 évesen hal meg, és két legidősebb fia, **Izsák** és **Is-máél**, **Sára** mellé temeti el. – **1Mózes 25:1–18.**

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Chaim Shaul Glitzenstein: Chájé Szará

A múlt szombaton, a **Vájera hetiszakaszban** olvastunk **Jicchák (Izsák)** születéséről. A nagy esemény bekövetkeztéről már korábban értesültünk, amikor az **Ávrámot** meglátogató három angyal bejelentette: „**Visszatérek majd hozzád jövőre ilyenkor és íme, fia lesz Sárának**”. Szavaik beteljesülésére azonban várni kellett.

Ávrám Grárba költözött, mely **Beer-Sevá** és **Gáza** között található. Amikor megékezett új lakhelyére, feleségére, Szárára már nővéreként hivatkozott. **Ávimelech, Grár királya** szemet vetett **Szárára**, és az udvarába vitette. Tettének súlyos következménye lett: „**Elzárt az Örökkévaló minden anyaméhet Ávimelech házában, Szará, Ávrám felesége miatt**”. Az **Örökkévaló** ekkor megjelent a király álmában és azt mondta: „**Íme, te meghalsz az asszony miatt, akit elvettél, mert az férjes asszony**”. Ezután a megoldást is közli vele: „**Most pedig add vissza a férfi feleségét, mert próféta ő, és imádkozik érted, hogy élj**”. **Ávimelech** szót fogad, **visszaadja Szárát**, **Ávrám** pedig valóban imádkozik érte, melynek meg is lesz az eredménye: „**És Isten meggyógyította Ávimelechet ... és szültek**”, hiszen, ahogy fent olvashattuk „**Elzárt az Örökkévaló minden anyaméhet Ávimelech házában**”. **Ávrám** imájának hatására azonban ismét beindultak a szülések a királyi udvarban.

Az ezt követő első mondatban így áll: „**Az Örökkévaló pedig gondolt Szárára**”. **Rási** szerint nem véletlen, hogy **Szárá** története rögtön a fentiek után következik: „**Ebből azt tanuljuk, hogy aki irgalomért imádkozik embertársa számára, és maga is ugyanarra a dologra áhítozik, annak kívánsága előbb teljesül**” – írja.

A **Lubavicsi Rebbe** is erre a jelenségre hívja fel a figyelmet: Az **Örökkévaló** már **huszonöt évvel korábban megígérte Ávrámnak**, hogy **Szárá** gyermeket szül neki, de mindaddig semmi sem történt ez ügyben. Ezzel szemben, amikor **Ávrám** azért imádkozott, hogy **Ávimelech** környezetében beinduljanak a szülések, **Szárá** azonnal teherbe esett. Ebből látjuk, hogy amikor egy zsidó és felebarátja ugyanarra a dologra vágyik, és a zsidó imádkozik társáért, akkor jutalmul az ő kívánságát teljesíti először az **Örökkévaló**.

A **Chájé Szará** hetiszakaszban a **Tóra** olyan dologról tanít minket, mely még az **áhá-vát Jiszráelnél**, a másik zsidó szeretetét előíró parancsolatnál is magasabb szinten áll. A szöveg túlnyomó része **Jicchák** és **Rivka (Rebeka)** egymásra találását beszéli el. **Ávrám** felesége halála után azonnal magához rendeli szolgáját, **Eliezert** és **Cháránba**, a mai **Törökország** területére küldi, hogy **Ávrám** ott élő családjából hozzon feleséget fiának.

Eliezer rögtön útnak indul és meg sem áll a **Charán** mellett fekvő kútig, ahol összegyűlik a város népe. Azért imádkozik Istenhez, hogy a lány, akihez vízért fordul, ne

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Chaim Shaul Glitzenstein: Chájé Szará

csak róla gondoskodjon, hanem a tevéit is megitassa és ez legyen a jel, hogy ő a megfelelő menyasszony **Jiccháknak**. Hamarosan éppen ez történik, amikor **Rivka** megjelenik a kútnál. A csoda annyira nyilvánvaló, hogy még **Rivka apja, Betuél és fivére, Láván** is elismerik: „**Istentől való ez a dolog**” (**1Mózes 24:7**). Másnap, némi egyezkedést követően, **Rivka** el is indul **Eliezerrel Kánaán földjére**.

Amikor megérkeznek **Ávráhám** sátrához, egy olyan mondatot találunk a **Tórában**, mely feleslegesnek tűnhet: „**Jicchák pedig jött, érkezvén Lácháj Roi kútjától; ő pedig a déli országban lakott**” (**24:62**). Vajon hol található ez a „**Lácháj Roi**”, ahonnan **Jicchák** érkezett? Korábban már olvashattunk róla egyszer, amikor **Szará** elküldte **Hágárt**, miután az teherbe esett **Ávráhámtól**. Isten angyalai akkor megjelentek **Hágárnak**, és arra biztatták, hogy térjen vissza uraihoz, továbbá ígéretet kapott arra, hogy fia fog születni, **Jismáel**. Ott olvashatjuk, hogy a helyet **Lácháj Roinak** hívták (**Lech lechá, 16:14**).

Mi lehet a kapcsolat e két esemény között? Jicchák és Rivka története akkor is kerek lenne, ha ez a mondat nem szerepelne a **Tórában**! Ezt követően azonban ezt olvassuk: „**Jicchák kiment beszélni a mezőre**”. Ez volt az a pillanat, amikor **Rivka** megpillantotta őt. **Mit tesz hozzá a történet e mozzanatához, hogy Jicchák Lácháj Roiból jött? Rási** a következő magyarázatot fűzi hozzá: „**Azért ment oda, hogy elhozza Hágárt apjának, Ávráhámnak, hogy feleségül vegye**”. **Rási** szerint tehát **Jicchák Lácháj Roiban** tett látogatásának célja nem volt más, mint feleséget hozni apjának. A **Talmud Bává Kámá** traktátusában (**92/b**) áll, hogy fia házasságán felbuzdulva **Ávráhám** újra meg akart nősülni.

Érdekes jelenségnek vagyunk itt tanúi. **Ávráhám**, aki éppen csak elvesztette **Szará**t, minden erejét arra összpontosítja, hogy feleséget találjon fiának, **Jiccháknak**. Egész vagyonát hajlandó lenne átadni fiának, csak hogy **Rivka Kánaán** országába költözzön és hozzámenjen **Jicchákhoz**. És éppen azokban a napokban, amikor ezen fáradozik, **Jicchák** elmegy feleséget keresni megözvegyült apjának. Személyesen utazik **Lácháj Roiba**, hogy elhozza **Hágárt** és feleségül adja apjához.

A **Vájéra hetiszakaszban** ismertük meg az elvet, hogy aki másért imádkozik, annak kívánsága előbb megvalósul. Ezen a héten valami hasonlót látunk, ám itt nem imáról, hanem cselekedetről van szó. **Ávráhám** elküldte a szolgáját, hogy feleségről gondoskodjon **Jiccháknak**, **Jicchák** pedig saját maga utazott el **Lácháj Roiba**, hogy **Hágárt** elvigye apjának. Talán azért zajlott olyan gyorsan és könnyedén **Jicchák** házassága, mert gondoskodott az apjáról.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: Hívás a jövőből

137 éves volt. Két traumatikus eseményen ment keresztül, amelyek a számára legértékesebb embereket érintették. Az első a fiát érintette, akire egy életen át várt, **Izsákot**. **Ő** és **Sára** már feladták a reményt, **Isten** mégis azt mondta mindkettőjüknek, hogy lesz egy közös fiuk, és ő lesz az, aki folytatja a szövetséget. Teltek az évek. **Sára** nem esett teherbe. Megöregedett, **Isten** mégis ragaszkodott ahhoz, hogy gyermekük legyen.

Végül eljött. Öröm volt az öröm. **Sára azt mondta: „Isten nevetést hozott nekem, és mindenki, aki ezt hallja, velem együtt fog nevetni.” (1Mózes 21:6)** Aztán jött a félelmetes pillanat, amikor **Isten azt mondta Ábrahámnak: „Vedd fiadat, az egyetlenedet, akit szeretsz... és áldozd fel áldozatul”. (1Mózes 22:2)** Ábrahám nem ellenkezett, nem tiltakozott és nem késlekedett. **Apa és fia** együtt utaztak, és csak az utolsó pillanatban jött a **parancs az égből: „Állj!”**. **Hogyan él túl egy apa, nemhogy egy fiú, egy ilyen traumát?**

Aztán jött a gyász. Sára, Ábrahám szeretett felesége meghalt. Ő volt Ábrahám állandó társa, aki osztozott vele az utazáson, amikor hátrahagytak mindent, amit ismeretek: földjüket, szülőföldjüket és családjukat. Kétszer mentette meg Ábrahám életét azzal, hogy nővérének adta ki magát.

Mit tesz egy 137 éves férfi - a Tóra „öregnek és előrehaladottnak” nevezi (1Mózes 24:1) - egy ilyen trauma és egy ilyen gyász után? Nem lepődnénk meg, ha azt találnánk, hogy hátralévő napjait szomorúságban és emlékezésben töltötte. Megtette, amit **Isten** kért tőle. Mégis aligha mondhatta, hogy **Isten** ígéretei beteljesedtek. **Hétszer ígérték neki Kánaán földjét**, de amikor **Sára** meghalt, egyetlen négyzetcentimétert sem birtokolt belőle, még egy helyet sem, ahol eltemethette volna a feleségét.

Isten sok gyermeket ígért neki, nagy nemzetet, sok nemzetet, annyit, mint a homokszemek a tengerparton és a csillagok az égen. Mégis csak egy fia volt a szövetségnek, **Izsák**, akit majdnem elvesztett, és aki **harminchét évesen** még mindig nőtlen volt. **Ábrahámnak** minden oka megvolt arra, hogy leüljön és bánkódjon.

Mégsem tette. A Tóra egyik legkülönlegesebb szósorozatában gyászát mindössze öt héber szóval írja le: magyarul: **„Ábrahám eljött, hogy meggyászolja Sárát és sírjon miatta”. (1Mózes 23:2)** Majd rögtön ezután ezt olvassuk: **„És Ábrahám felállt a gyászából”**. Ettől kezdve két célt szem előtt tartva tevékenykedett: először is, hogy vásároljon egy telket, ahová eltemetheti Sárát, másodsor, hogy feleséget találjon a fiának.

Vegyük észre, hogy ezek pontosan megfelelnek a **két isteni áldásnak**: a **földnek** és az **utódoknak**. **Ábrahám** nem várta meg, hogy **Isten** cselekedjen. Megértette a judaizmus egyik legmélyebb igazságát: hogy **Isten** arra vár, hogy mi cselekedjünk.

Rabbi Jonatan Sacks: Hívás a jövőből

Hogyan győzte le Ábrahám a traumát és a gyászt? Hogyan éli túl, hogy majdnem elveszíti a gyermekét, és valójában elveszíti az élettársát, és mégis van energiája továbblépni? Mi adta Ábrahámnak az ellenálló képességét, a túlélési képességét, az ép lelkiületét?

A választ azoktól az emberektől tanultam meg, akik mentoraim lettek az erkölcsi bátorság terén, nevezetesen a holokauszt túlélőitől, akiket volt szerencsém megismerni. **Azon tűnődtem, hogyan tudtak továbbmenni, tudva, amit tudtak, látva, amit láttak?** Tudjuk, hogy a táborokat felszabadító brit és amerikai katonák soha nem felejtették el, amit láttak. **Niall Fergusson új életrajza szerint Henry Kissinger, aki amerikai katonaként vonult be a táborokba, a látvány, ami a szemébe ötlött, megváltoztatta az életét.**

Ha ez igaz volt azokra, akik csak látták **Bergen-Belsent** és a többi tábort, mennyivel inkább igaz volt ez azokra, akik ott éltek és látták, hogy oly sokan ott haltak meg. Mégis, a túlélők, akiket ismertem, a legkitartóbban ragaszkodtak az élethez. Meg akartam érteni, hogyan bírták tovább.

Végül rájöttem. A legtöbben nem beszéltek a múltról, még a házastársuknak sem, még a gyerekeiknek sem. Ehelyett új életet kezdtek teremteni egy új földön. **Megtanulták a nyelvet és a szokásokat. Munkát találtak. Karriert építettek. Megházasodtak és gyerekeket szültek.** Miután elvesztették saját családjukat, a túlélők egymás nagycsaládjává váltak. **Előre néztek, nem hátra. Először is jövőt építettek.** Csak ezután - néha negyven vagy ötven évvel később - beszéltek a múltról. Ekkor mesélték el a történetüket, először a családjuknak, majd a világnak. **Először jövőt kell építeni. Csak azután lehet gyászolni a múltat.**

E két történet háttére segít megérteni Ábrahámot Sára halála után. Ő teremtett precedenst: először építsd a jövőt, és csak azután gyászolhatod a múltat. Ha megfordítod a sorrendet, a múlt fogva tart. Képtelen leszel továbblépni. Olyan leszel, mint Lót felesége.

Valami ebből a mély igazságból vezérelte a **holokauszt** egyik legjelentősebb **túlélőjének**, a pszichoterapeuta **Viktor Franklnak** a munkásságát. **Frankl átélte Auschwitzot**, és annak szentelte magát, hogy más foglyoknak is megadja az élni akarást. Ezt a történetet több könyvében is elmeséli, a leghíresebb az **Ember az értelmet keresi** című könyvében. Ezt úgy tette, hogy mindegyikük számára talált egy olyan feladatot, amely hívogatta őket, valamit, amit még nem tettek meg, de amit csak ők tudtak megtenni. Tulajdonképpen egy jövőt adott nekik. Ez lehetővé tette számukra, hogy túléljék a jelent, és elfordítsák gondolataikat a múlttól.

Rabbi Jonatan Sacks: Hívás a jövőből

Frankl megélte a tanításait. Auschwitz felszabadulása után Logoterápia néven pszichoterápiás iskolát épített ki, amely az emberi értelemkeresésen alapul. Ez szinte Freud munkásságának megfordítása volt. A freudi pszichoanalízis arra ösztönözte az embereket, hogy gondolkodjanak a nagyon korai múltjukról.

Frankl arra tanította az embereket, hogy építsenek jövőt, pontosabban hallják meg a jövő hívó szavát. Ábrahámhoz hasonlóan Frankl is hosszú és szép életet élt, világszerte elismerést szerzett, és kilencvenkét éves korában halt meg.

Ábrahám hallotta, hogy a jövő hívja őt. Sára meghalt. Izsák nőtlen volt. Ábrahámnak sem földje, sem unokái nem voltak. Nem kiáltott haraggal vagy gyötrellemmel Istenhez. Ehelyett hallotta a csendes, kis hangot, amely azt mondta: A következő lépés tőled függ. Meg kell teremtened a jövőt, amelyet én töltök meg a Lelkessel.

Így élte túl **Ábrahám** a sokkot és a gyászt. **Isten** óvjon minket attól, hogy ilyesmit tapasztaljunk, de ha mégis megtörténik, így kell túlélni.

Isten úgy lép be az életünkbe, mint egy hívás a jövőből. Mintha hallanánk, ahogyan az idő távoli horizontjáról int nekünk, arra ösztönözve minket, hogy tegyünk egy olyan utat és vállaljunk egy olyan feladatot, amelyre - számunkra nem teljesen érthető módon - teremtettek minket. Ez a hivatás szó jelentése, szó szerint „hívás”, küldetés, feladat, amelyre hívnak bennünket.

Nem véletlenül vagyunk itt. Azért vagyunk itt, mert **Isten** úgy akarta, hogy itt legyünk, és mert van egy feladat, amelynek betöltésére hivatottak vagyunk. Hogy mi ez, nem könnyű felfedezni, és gyakran sok évbe és félresikerült próbálkozásba kerül. De mindannyiunk számára van valami, amire **Isten hív minket**, egy még meg nem valósult jövő, ami arra vár, hogy mi alakítsuk.

Ez a jövőorientáltság az, ami a judaizmust, mint hitet meghatározza, ahogyan azt a **Future Tense című könyvem** utolsó fejezetében kifejtem.

A világ haragjának, gyűlöletének és neheztelésének nagy részét a múlt megszállottjai okozzák, akik **Lót feleségéhez** hasonlóan képtelenek továbblépni. Az ilyen történeteknek nincs jó vége, csak még több könny és még több tragédia. **Ábrahám útja a Chájei Sárában** más. **Először a jövőt építi. Csak azután gyászolhatod a múltat.**

Szombaton nem szabad új anyagot kezdeniük, viszont át kell tekinteniük az addig tanultakat. A gyerekek tanulását sose szabad megszakítani, még a **Templom építése érdekében sem**.

3. §. Az „**Átkozott, ki az Örökkévaló munkáját henyén végzi!**” idézet a gyermekek tanítójára is vonatkozik, ha otthagyja a gyerekeket és kimegy, vagy velük marad, de más munkával foglalatoskodik, vagy oktatásukban rest. Következésképp csak istenfélő tanítót szabad választani, aki gyorsan tanítja, és gondosan oktatja a gyerekeket.

Hajadon és nőtlen tanárok, Verseny az oktatásban

4. §. Nőtlen férfi a gyerekeket látogató anyákra való tekintettel nem taníthat gyerekeket. Nő a gyerekeket látogató apákra való tekintettel nem taníthat gyerekeket.

5. §. Egy tanító legfeljebb huszonöt gyereket taníthat. Ha huszonöttnél több, de negyvennél kevesebb gyerek van, segédet neveznek ki tanításuk segítésére. Negyvennél több gyerek esetén két tanítót neveznek ki.

6. §. A gyereket át lehet helyezni egyik tanítótól egy másikhoz, ha az utóbbi gyorsabb ütemben tudja tanítani, legyen szó akár az **Írott Törvényről**, akár a nyelvtanról. Ez arra az esetre vonatkozik, amikor mindketten egyazon városban tanítanak, és nincs folyó kettőjük között. Ezzel szemben nem szabad a gyereket arra kényszeríteni, hogy egyik városból másikba utazzon, de még arra sem, hogy ugyanazon a városon belül a folyó egyik oldaláról a másikra járjon át, kivéve abban az esetben, ha van a folyón erős híd, amely minden bizonnyal nem dől össze egykönnyen.

7. §. Ha valakinek, akinek a háza sikátorra nyílik, tanító kíván lenni, akkor még a saját udvarán közvetlen szomszédjai sem tiltakozhatnak elhatározása ellen. Hasonlóképpen: ha jön egy tanító, és tanulószobát nyit a mellett a hely mellett, ahol a kollégája tanít, hogy más gyermekek hozzá járjanak, vagy hogy a kollégájától, aki tanítja őket, hozzá jöjjenek át a gyerekek, akkor a kollégája nem nyújthat be panaszt ellene, mert az van írva: „**Az Örökkévaló kívánta az ő igazsága kedvéért, hogy naggyá tegye a tant, és dicsővé tegye**”.

3. fejezet A tanulás módszere A Tóra koronája

1. §. Izraelnek három korona adományoztatott: a Tóra koronája, a papi korona és a királyi korona. A papi koronát Áron érdemelte ki, ahogy az írva van: „Legyen számára és ivadékai számára örökös papságnak szövetsége.” A királyi koronát Dávid érdemelte ki, ahogy írva van: „Örökké lesz magzata, és a trónja, mint a Nap előttem.” A Tóra koronája pedig féltetett, és készen vár minden zsidót, ahogy írva van: „Ez a Törvény, amit Mózes parancsolt nekünk, örökségül Jákob gyülekezetének.” Aki kívánja, érte jöhet és elveheti. Annak érdekében, hogy azt ne mondjuk valamiképpen, hogy a többi korona értékesebb a Tóráénál, azt mondja a vers: „**Általam uralkodnak királyok, és törvényt szabnak fejedelmek igazsággal, általam vezérelnek vezérek és nemesek.**” Ennélfogva tudjuk, hogy a Tóra koronája dicsőbb a másik kettőnél.

2. §. Bölcsseink kijelentették, hogy még egy törvénytelen származású (mámzer) Tóra-tudós is előbbre való, mint egy tanulatlan főpap, mint arra az Írás utal: „**Becsesebb az koralloknál**”, vagyis értékesebb, mint a legbelső szobákba bejáratos főpap.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ב

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND NOVEMBER 1. – 30. KÖZÖTT

TISRI
HESVÁN

30.	1.	péntek	ÚJHOLD 1.	♫: 16.07	8,00	16,00
1.	2.	szombat	NOÁH ÚJHOLD 2.	Vége: 17.12	8,00	16,00
2.	3.	vasárnap			8,00	16,00
3.	4.	hétfő			7,00	16,00
4.	5.	kedd			7,00	16,00
5.	6.	szerda			7,00	16,00
6.	7.	csütörtök			7,00	16,00
7.	8.	péntek		♫: 15.57	7,00	16,00
8.	9.	szombat	LEH-LEHÁ	Vége: 17.03	8,00	15,45
9.	10.	vasárnap			8,00	16,00
10.	11.	hétfő			7,00	16,00
11.	12.	kedd			7,00	16,00
12.	13.	szerda			7,00	16,00
13.	14.	csütörtök			7,00	16,00
14.	15.	péntek		♫: 15.49	7,00	16,00
15.	16.	szombat	VÁJÉRA	Vége: 16.56	8,00	15,45
16.	17.	vasárnap			8,00	16,00
17.	18.	hétfő			7,00	16,00
18.	19.	kedd			7,00	16,00
19.	20.	szerda			7,00	16,00
20.	21.	csütörtök			7,00	16,00
21.	22.	péntek		♫: 15.42	7,00	16,00
22.	23.	szombat	HÁJÉ SZÁRA	Vége: 16.50	8,00	15,30
23.	24.	vasárnap			8,00	16,00
24.	25.	hétfő			7,00	16,00
25.	26.	kedd			7,00	16,00
26.	27.	szerda			7,00	16,00
27.	28.	csütörtök	JAJM KIPPUR KÓTAJN		7,00	16,00
28.	29.	péntek		♫: 15.37	7,00	16,00
29.	30.	szombat	TOLDOT ÚJHOLD HIRDETÉS	Vége: 16.47	8,00	15,30

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Ismeretlen zsidók nyomában **CIV. Kecskeméti (Weisz) Antal**

Kecskeméti Antal, 1888-ig Weisz (Kecskemét, 1870. március 7. – Szeged, 1923. május 6.) épület-műlakatos mester. Szeged egyik jelentős épület-műlakatos és vasszerkezeti mestere volt. Munkái ma is láthatók Szeged bérházain, palotáin. Nagybátyja, Kecskeméti Ármin makói főrabbi volt.

Szülei **Weisz Vilmos** asztalosmester és **Kecskeméti Jozefa** voltak. **1905. június 18-án** Kecskeméten házasságot kötött a nála **12 évvel fiatalabb Czilzer Arankával**.

A **Budapesti Felső ipartanodában**, továbbá **Fodor Béla** budapesti cég épület-, műlakatos-, vasszerkezet- és csavargyárában szerzte **szakismeretét**, hol **tizennyolc évig**, mint **műhelyfőnök**, majd **gyárvezető** dolgozott. **Vállalkozását** később a **Szeged, Mars tér 10-11. szám** alatt vezette. **1903-ban** megvette **Kiss János Kossuth Lajos** sugárút **25. szám** alatti épület- és műlakatos műhelyét is **fölszereléssel** és **berendezéssel** együtt és mint „**Kiss János lakatos utóda, Kecskeméti Antal épület-műlakatos és vasszerkezeti műhely**” cégnéven tovább vezette. **1906-ban** egy nagy volumenű munkával bízták meg. **Fiumében** az **állam óriási méretű házat** építtetett az **Amerikába kivándorlók elszállásolására**. A **vasszerkezeti** munkát **Kecskeméti Antal Mars téri műhelyében** készítette.

Írásai jelentek meg az **iparképzésről**, az **iparos életről**. **1920-ban** megalakult a **fémiparosok árubeszerző csoportja**, melynek **elnökévé választották**. **1921-től** **előrehaladott érlelmeszedésben** szenvedett. **1923. május 6-án** halt meg, **53 éves** korában. Szegeden a **Téglagyári utca 3. számú házban** lakott. Az **ipart felesége, Zilzer Aranka özvegyi címen** folytatta a **Mars téren**.

A **mester remekművei** közül való a **Dugonics tér 11. sz. alatti rácsos kapuja**, méltó versenytársa, az óriási rutinnal budapesti mester által alkotott **Széchenyi tér 1. Főposta rácsos kapujának**. Finom elosztású szép részletformákkal, profil lécekkel, kemény szegletes és bújtatott rács díszekkel és szép levélsorral ékes. Az egyik legszebb szegedi rácskapu. A **legeredetibb szecessziós munkájának** egyike a **Vidra utca 2. szám alatti rácsos kapu felülvilágítóval**. Egy vasköltevény. Eredetiek a nagy vasszerkezet között kanyargó eleven levelek, a negatív formák és a pozitív testek összehatása. A **Kálvin tér 2. alatti kovácsolt kapudíszek**nek egyéni alkalmazásával kimerítette a lakatos mesterség minden lehetőségét, préselt ökörszemes lécek, barokk levelek, folyondárral díszes fatörzs, profilos tükörbetét, lánccá fűzött hullámvasak alkalmazásával. **Kedvenc motívuma a mákgubó** ezen a kapun is fölfedezhető. Számos munkája **Magyar Ede** által tervezett épületeknél fedezhető föl. (**Feketesas utca 25.; Tisza Lajos körút 50.; Vidra utca 2.; Jósika utca 14.; Liliom utca 14.**)

Forrás: (wikipedia)

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XXXIV. rész

1944. november 16. - 1944. november 22. között

1944. november 16. A budapesti Abonyi utca 8.-ban nyilasok 260 zsidót fosztottak ki, akiket Carl Lutz röviddel azelőtt mentett meg az óbudai téglagyárból.

1944. november 17. Megkezdődött a német csapatok kivonása Albániából. Szálasi közreadta a zsidókérdés megoldásának "végleges tervét": Magyarország megmaradt zsidóit hat csoportra osztotta. 1) külföldi menlevéllel rendelkezők, 2) a német kormánynak "kölcsonadott"-ak, 3) a Magyarországról való távozásukra várók, 4) mentességi bizonyítványokkal rendelkezők, 5) egyházi személyek, 6) idegen állampolgárságú zsidók. Szálasi tervében egyedül a mentességi bizonyítványokkal rendelkező zsidók maradhattak volna az országban, de a faji törvények számukra is érvényben maradtak volna. A többi kategóriába soroltakra a terv szerint deportálás vagy kitelepítés várt. Zuglói nyilasok az Újpesti rakpartnál 12-25 zsidót lőttek a Dunába. Nyilasok rálőttek dr. Cavallier Józsefre, a Szent Kereszt Egyesület főtitkára, megsebesítették, és körülbelül 150, pápai menlevélért folyamodó zsidóval együtt elvitték. Az egyesület tevékenységét nagyrészt a Jó Pásztor Bizottság vette át.

1944. november 18. A Mosonyi utca 5. száma alatti rendőr-főkapitányságon a miniszteri biztossá kinevezett Solymossy János rendőrfőparancsnok helyettes közölte a Zsidó Tanács tagjaival, hogy a gettót létesítik a zsidók számára a főváros VII. kerületében. A szovjet csapatok elfoglalták Gyöngyöst.

1944. november 19. Az eddig nagy nehezen visszavert szovjet átkelési kísérletek sikerrel jártak, a 2. Ukrán Front csapatai megvetették a lábukat a Csepel-szigeten, Ráckevenél. Szegeden megjelent a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front napilapja, a Délmagyarország. A Szerkesztő Bizottság tagjai: Balogh István, Erdei Ferenc és Révai József.

1944. november 20. Veessenmayer táviratban számolt be az Magyarország által munkára átadott zsidókkal kapcsolatos kifogásokról. A Joint (The American Jewish Joint Distribution Committee) bukaresti kirendeltségének, a Jewish Agency és a Nemzetközi Vöröskereszt megbízásából Észak-Erdélybe, Marton Ernő újságíró, a kolozsvári Új Kelet napilap egykori főszerkesztője vezetésével küldött első delegáció jelentése szerint Háromszék vármegyében mindössze 50 zsidó élt, akárcsak Csík, illetve Udvarhely vármegyében.

1944. november 21. Szálasi leállította a „halálmenetet”. Vajna Gábor elrendelte a VII. kerületi gettó felállítását. A 2. Ukrán front egységei átkeltek a Soroksári-Dunán és elfoglalták a Csepel-sziget déli részét. Meghalt Kemény (Kohn) Ferenc sportszervező, pedagógus, tanügyi író, humanista békeharcos, az újkori olimpiai játékokat kezdeményező és elindító Nemzetközi Olimpiai Bizottság alapító tagja. Kezdeményezője, szervezője és alapító titkára volt 1895. december 19-én Budapesten a Magyar Olimpiai Bizottságnak. A nyilas hatalomátvétel után sorstársaival gettóba zárták, és a 84 éves tudós a fokozódó embertelenségek elől feleségével együtt a halálba menekült. Cinkotán a Nyilaskeresztes Párt kérte az előjáráságtól, hogy az 1944. májusában a Sternberg Izsó zsidónál a rendőrkapitányság által lefoglalt nagyobb mennyiségű gyertyát részükre adják ki, hogy azt a rászorult lakosság részére értékesítsék. Sternberg Izsó (Izidor) és családját is elnyelte Auschwitz.

1944. november 22. Budapesten árulás következtében letartóztatták a Magyar Nemzeti Felkelés felszabadítási Bizottságának katonai vezérkarát Bajcsy-Zsilinszky Endrével együtt. A budapesti svéd követségen megbeszélést tartott a svéd, a svájci, a portugál, illetve a spanyol követség képviselőiben Raoul Wallenberg, Krausz Miklós, a budapesti Palesztina Hivatal vezetője, dr. Koerner és dr. Farkas Ervin, hogy egyeztessék a semleges országok akcióit az üldözöttek megsegítésére. A halálmenetek körülményeiről Batizfalvy Nándor számolt be, aki éppen visszatért egy szemleútról, melyen megtekintette a hegyeshalmi tábor, az előírt nagyobb éjszakai táborhelyeket. Beszámolt a menetelők rossz állapotáról, statisztikai adatokat közölt a beérkezőkről, az úton lévőkről, a megöltekről és az öngyilkosokról. Krausz és Carl Lutz sürgetésére Batizfalvy Ferenczy Lászlótól négy "nyílt parancs" (offen Befehle) formulát szerzett, mivel a négy követség azt tervezte, két-két delegátust a határra küldenek, ahol annyi menlevelet osztanak szét, amennyit csak lehet. Kezdeményezőjükhez a Vatikán és a Nemzetközi Vöröskereszt is csatlakozott.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NÉVADÓ A NAGY FUVÁROSBAN

Goldberger Rachel Noémi éen Greenberg Peter nemrégén született gyermekei Rebeka és Diána Tóraolvasás keretében a Nehe Bájle és Málká Gitl neveket kapták dédnagymamáik emlékére. Ezen kiemelt eseményre Rachel testvére Dániel is megérkezett Izraelből. Az öröm nagyszülők Dr. Goldberger Tamás és felesége Dr. Kovács Zsuzsa tikonon látták vendégül a szép számban megjelent rokonokat barátokat és körzet tagjait.

MAZAL TOV

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXXIII. rész

A **Talmudnak** igaza volt. Ez már erősebb példa az irányításra, mint az, hogy a nácik megfeleltek **Cádok** rabbi ámálekdefiníciójának. De van-e ennél is konkrétabb példa?

Vessünk egy pillantást **Eszter könyvére**, mely **Purim** történetét meséli el. A **kilencedik fejezetben** van egy rész, amely így néz ki:

ואת	איש
ואת	פרשנדרא
ואת	דלפון
ואת	אספתא
ואת	פורתא
ואת	אדליא
ואת	ארידתא
ואת	פרמיתא
ואת	אריסי
ואת	ארדי
עשרת	ניתא

Ezt a részt mindig ugyanúgy írják, két oszlopban, nagyobb betűk kel. Az előírások nagyon pontosak. Minden példánynak egyformának kell lennie.

Eszter könyve szokatlan **bibliai könyv**. **Egyszer sem említi Istent**. Az ember azt várja, hogy a **Biblia Istenről beszéljen**, és **beszél is, kivéve Eszter könyvét**. **Eszter könyve** kód a **jövő nemzedékek számára**. Ez a **Biblia egyik utolsó könyve**. A **Biblia vége** egyben a **prófécia vége** is. De **Isten** nem tűnt el a **próféciával** együtt, csak nehezebb megtalálni. **Eszter könyve** megmondja, hogy hol keressük. Amikor a szöveg **Áchásvéros királyt** említi, akkor **Áchásvéros királyra** utal. Ez nyilvánvaló. De ha csak a „**királyt**” említi (**Áchásvéros nélkül**), akkor a **Királyok Királyára**, azaz **Istenre** utal. **Isten** benne van a történetben, csak el van rejtve.

A fentebb említett rész **Eszter könyvének 9. fejezetéből** való, melyben egy beszélgetés olvasható **Eszter** és a „**király**” között. **Olvasd el figyelmesen. Észreveszel benne valami furcsát?**

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórát!

XXXIII. rész

„A zsidók pedig lesújtottak mind az ellenségeikre karddal, legyilkolták és elpusztították őket, kedvük szerint bántak gyűlölőikkel. Susán fővárosban a zsidók megöltek és elpusztítottak ötszáz embert, valamint Pársándátát, Dálfont, Ászpátát, Porátát, Ádálját, Áridátát, Pármástát, Áriszájt, Áridájt és Vájzátát, Hámánnak, Hámdata fiának, a zsidók sanyargatójának tíz fiát megölték, de a zsákmányra nem tették rá a kezüket. Azon a napon a legyilkoltak számát tudatták a királlyal Susán fővárosban, s a király azt mondta Eszter királynénak: Susán fővárosban a zsidók megöltek és elpusztítottak ötszáz embert meg Hámán tíz fiát. És a király többi tartományaiban mit tettek! Tehát amit csak megkívánsz, megadatik neked! Ami a kérésed, úgy is lesz! Eszter pedig így válaszolt: ha jónak látja a király, engedje meg holnap is a Susánban lévő zsidóknak, hogy a mai nap rendelete szerint cselekedjenek. Hámán tíz fiát pedig akasszák fel a bitófára. A király erre azt mondta, úgy legyen...”

Megtaláltad? Eszter azt kérte a királytól, hogy akasszák fel Hámán tíz fiát. **Látod a problémát?** Ők ekkor már halottak voltak! **Eszter** azt kérte a királytól, hogy akasszon fel tíz halottat. Ez furá. **Miért kérne ilyet?** Ne feledd, hogy a **Királyhoz beszélt**, nem **Ácháshvéros** királyhoz. **Istenhez beszélt. Miért nem valami nagy dolgot kért, például világbékét vagy a messiási kor eljövételét? Miért kérte Istent, hogy akasszon fel tíz halottat?** Egy dolgot érdemes megfigyelni: **Eszter** azt kérte a királytól, hogy „**holnap**” akassza fel őket. A holnap egyszerű értelemben a mai nap utáni napot jelenti. De átvitt értelemben a jövőre vonatkozik. **Érdekes. 1946-ban tíz nácit akasztottak fel Nürnbergben, Németországban.** Ők voltak a **holokauszt** kitervelői. A nürnbergi háborús bűnökkel kapcsolatos perek végén halálra ítélték őket. Tizenegy nácit ítélték el, **Hermann Göring – náci vezető** és **Hitler közeli munkatársa** – azonban **öngyilkos** lett a **börtönben**. A **többi tízet 1946. október 16-án felakasztották. 1946 az 5706.** héber év volt, legalábbis **ros hájánig**, a zsidó újévig. **Ros hájáná** után az évszám **5707-re** változott. **Ros hájáná 1946-ban szeptember 26-án volt. A tíz nácit október 16-án akasztották fel.**

A héber évszámokat nem számokkal, hanem betűkkel jelölik. Ez nem szokatlan. Az arab számok feltalálása előtt számos kultúra használt betűket a számértékek ábrázolására. A héber is ilyen. Minden betűnek van egy számértéke. Valószínűleg ismered a római számokat: **I=1, V=5, X=10**. A héber is ehhez hasonló, minden betű egyben egy számot is jelöl. Ezt a könyvet **5770-ben** írom. A naptár a falamon ezt a héber táv, sin, ájin betűkkel jegyzi. **Héberül** így néz ki: **1946. תשנ"ו októberében a héber évszám 5707 volt. Így nézett ki: תשנ"ז.**

Folytatjuk...

RECEPT-TÁR

Csokoládés -diós banánkenyér

Nagy kedvencünk a banánkenyér, mert gyors, egyszerű és lehetetlen elrontani. Most felturbóztuk egy kis dióval, bevontuk csokoládéval, és egyből villantós desszert lett belőle!

Hozzávalók: 10x30-as sütőforma

- 3 db érett banán
- 200 g finomliszt
- 150 g kristálycukor
- 100 g lágy vaj
- 100 g darált dió
- 3 ek méz
- 2 db tojás
- 1 csomag vaníliás cukor (8 g-os kiszerelés)
- 1 tk mézeskalács-fűszerkeverék
- 1 tk őrölt gyömbér
- 3 tk sütőpor
- 60 g étcsokipasztilla
- 60 g fehér csoki-pasztilla
- 6 - 8 szem egész dió

Elkészítés:

A diós banánkenyér első lépése, hogy a banánokat egy keverőtálban villával szétnyomkodjuk, majd hozzáadjuk az összes többi alapanyagot, és kézi dagasztó segítségével egynemű masszát keverünk belőle kb. 5 perc alatt. A sütőforma alját kibéleljük sütőpapírral, beleöntjük a tésztát, majd 165 fokra előmelegített sütőbe tesszük 30-35 percre. Túpróbával ellenőrizzük, hogy megsült-e a sütnk. Pár perc pihentetés után kivesszük a formából és sütőrácson hagyjuk kihűlni. Közben kis tálkákban felolvasztjuk a kétféle csokoládét, és kanállal rácsurgatjuk a kihűlt banánkenyér tetejére. Először az étcsokit, majd a fehérét, így tudjuk alakítani a „zebracsík” mintázatot. Pár szem egész dióval díszítjük, és már szelhetjük is a banánkenyeret.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

	FALATOZÓ	HIRTELEN LÁNGRAGYUL	TÖNKRETEVŐ	A CSODÁLKOZÁS SZAVA	ISKOLASZER SZÉPTEVÉS		FRANCIA AUTÓJEL BETYÁRFEGYVER	A PÖÉN 1. RÉSZÉ
	DEHOGYI			OXIGÉN-MÓDOSULAT UGYANÚGY				
	OPOLE HATÁRAI							
	BÉKABESZÉDI							
	KÖTÉLEN KÖTÖTT CSOMÓ				TASZÍT			
	AZ EGYIK SZÜLŐ BECÉZVE SARJ				A MÁV ÜGYFELE		SRÓF VÉGEI	
							DÖBÉL KÖZEPEI	
K	A PÖÉN 2. RÉSZÉ	ALAPOSAN JÓLLAKIK	A FÖLDRE HULLÁS	GYAKORI IGEVÉGZŐDÉS	A TÖBBES SZÁM JELE	ÁSÍTÁSRA KÉSZÍTETŐ RENDBEN TART		UGYANI
								ÉVEINK SZÁMA
IZLETES, FINOM							DÍJAZÁS-FAJTA	
							AGYAG-IPAR	
RITKA FERFINEV FARKOS KETÉLTŰ					HÁLÓFONÓ ÁLLAT MÉTER, RÖVIDEN		FÖLDET FORGAT A FOGAIVAL ÓRÓL	A LANTÁN VEGYJELE FORTE, RÖVIDEN
				KOR-SZERŰ MENTÉBEN VANI				BORÍT, LEP NAGY-LELKŰ
GRAMM, RÖVIDEN					LITER, RÖVIDEN	FIZETÉSI RÉSZLET		AZONOS BETŰK ÖSSZE-ESŐ
FABULA					PÉPES ÉTEL	ERŐSEN CSÍP		
FÜRGE GYÓGYSZER-GYÁRUNK						ELVETVE KIKEL SZERTARTÁSREND		PIACI SÚLY A KÓRHÁZ JELE
				ELEKTROMOSSÁG KÖLYÖK-MACSKA			FÖLD-HÁNYÁS VÍZRAJZ RÉSZEI	
ENERGIA, RÖVIDEN KÖZÉPEN TÖMKÖDI			RAGASZ-TÓANYAG FAŠOR SZÉLEI				VÉGTAG	
							IDEA	GYORSAN, SZAPORÁN
RÓMAI 1-ES		AUTÓ-MÁRKA EME, RÉGISEN				EMBERI BORSZÍN		
						ORVOS-SÁG		HENRY, RÖVIDEN KATONAI TÖMB
ÉRTÉKES SZÖRME					VILÁGHATALOM LYUK A TÓ JEGÉN		SZÁRÍTOTT FŰ ISMÉLT TAGADÁS	
KÉTJEGYŰ BETŰ ROHAN			LELKET TIPOR				ÜRES FRÁZIS FÉLIG DÖLT!	
			MAGAD					ADOTT IDŐTŐL GIGA-RÖVIDEN
				HARAPNI-VALÓ MILLI-RÖVIDEN				
SIEMENS, RÖVIDEN	G							SORBAN ÁLLI

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMAIĐÓK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Nov.22. – 2024. Nov.29.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
22. péntek	7:00	16:00
23. szombat	8:00	15:30
24. vasárnap	8:00	16:00
25. hétfő	7:00	16:00
26. kedd	7:00	16:00
27. szerda	7:00	16:00
28. csütörtök	7:00	16:00
29. péntek	7:00	16:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
22. péntek	15:42	23. szombat	16:50
29. péntek	15:37	30. szombat	16:47

Poén sarok

- Mi a különbség a rendőrség és a bolondok háza között?
- ???
- Más a telefonszámuk.

A 613 PARANCSOLAT

XXV.

Hinni Istenben

„Én vagyok az Örökkévaló, a te Istened, aki kivettelek Egyiptom országából, a rabszolgaság házából”

(2Mózes 20:2)

Szántó-Várnagy Binjomin rabbi úrnak és kedves feleségének megszületett harmadik gyermekük. Hétfőn vették fel az újszölettet Ábrahám szövetségébe a mohél Adler Rabbi volt. Kilének minden tagja kíván jó egészséget és sok boldogságot az egész családnak.

MAZAL TOV!

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilének tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt november 27.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla